

26485797
16/6/21

ਸੀ-1
28/16/06

ਨੰ/ਮਲ/21/ 321-362

ਮਿਤੀ 10-06-2021

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਮੋਨੀਟਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਾਨਸਾ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਉਪਰੰਤ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਦਫਤਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਮਾਨਸਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜੀ।

ਉਤਾਰਾ:-1. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ, ਐਨ.ਵੀ.ਬੀ.ਡੀ.ਸੀ.ਪੀ, ਵ.ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ, ਪੰਜਾਬ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਹਿੱਤ।

2. ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਾਨਸਾ ਜੀ, ਸੂਚਨਾ ਹਿੱਤ।

3. ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨ ਪੁਲਿਸ ਮਾਨਸਾ।

4. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਥਾਰਟੀ-ਕਮ- ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਮਾਨਸਾ

5-7 ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਮਾਨਸਾ/ਬੁਢਲਾਡਾ/ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ।

8-14 ਕਾਰਜ ਸਾਧਕ ਅਫਸਰ ਮਿਊਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਮਾਨਸਾ/ ਭੀਖੀ/ ਬਰੇਟਾ/ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ/ਬੁਢਲਾਡਾ/ ਬੋਹਾ/ ਜੋਗਾ।

15. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਪੰਜਾਬ ਸੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ ਮਾਨਸਾ।

16-17 ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵ/ਸ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਮੰਡਲ 1/ ਮੰਡਲ 2 ਮਾਨਸਾ

18. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ ਮਾਨਸਾ।

19. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਹਤ ਅਫਸਰ ਮਾਨਸਾ।

20-23. ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਖਿਆਲਾ ਕਲਾਂ/ ਬੁਢਲਾਡਾ/ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ/ ਮਾਨਸਾ

24. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰ (ਸੀ ਡੀ ਪੀ ਓ) ਮਾਨਸਾ।

25. ਡੀ ਪੀ ਆਰ ਓ ਮਾਨਸਾ।

26-27. ਡੀ ਈ ਓ (ਪ੍ਰਾਈਮਰੀ) / (ਸਕੈਂਡਰੀ) ਮਾਨਸਾ।

28. ਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਮਾਨਸਾ।

29. ਐਕਸੀਅਨ ਪੀ ਡਬਲਯੂ ਡੀ ਮਾਨਸਾ।

30. ਐਕਸੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਮਾਨਸਾ।

31. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੰਗਲਾਤ ਅਫਸਰ ਮਾਨਸਾ।

32. ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਮਾਨਸਾ।

33. ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਲਾ ਪੂਰਾ ਫੈਲਵੇਅਰ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਮਨਸਾ।
34. ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਾਈਨਜ਼ ਕਲੱਬ ਮਨਸਾ।
35. ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਈ ਐਮ ਏ ਮਨਸਾ।
36. ਸਿਲਾ ਸਕੂਲ ਸਿਕਾਤ ਅਵਸਰ ਮਨਸਾ।
37. ਮਾਧ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟ ਅਵਸਰ, ਦਫਤਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਮਨਸਾ।
38. ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੋਟੀ ਪਾਲਣ ਮਨਸਾ।
39. ਐਚ ਆਰ ਟੀਫ਼ ਕਲਕੀਤੀ ਸਾਥੇ ਪਾਵਰ ਇਮਪਟਿਫ਼, ਬਨਾਵਾਲੀ ।
40. ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਪੀ ਆਰ ਟੀ ਮੀ ਬੁਚਲਾਡਾ
41. ਲੈਬਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਿਲਾ ਮਨਸਾ।
42. ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਮਾਧ ਪਾਲਣ ਮਨਸਾ।

ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਮਨਸਾ
10.6.21

ਕਰਮ: ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਿੰਘ, ਮਨਸਾ ਤੇ/ਕ ਮਨਸਾ
ਕੀਮਤ: 2021/90/97
ਤਾਰੀਖ: 16.06.21

ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਿੰਘ (ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਮ) ਨੂੰ ਮਨਸਾ ਤੇ/ਕ ਮਨਸਾ ਤੇ ਸਿਲਾ
ਕਲੱਬ/ਫਿਊਡ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਸਾਥੇ 3 ਰੋੜ੍ਹੇ ਦੀ ਕਲੀ ਕਲੀ ਤੇ ਪਿਥੇ
ਨਾਮ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਮ ਕਲੱਬ ਕਲੀ

16.6.21

ਤਾਰੀਖ: 16/06/21
ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਸਿੰਘ, ਮਨਸਾ ਤੇ/ਕ
ਮਨਸਾ, 10.6.21

ਮਲੇਰੀਆ ਅਤੇ ਡੇਂਗੂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਸਾਡੀ ਸਭ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਆਓ, ਮਲੇਰੀਆ ਅਤੇ ਡੇਂਗੂ ਬੁਖਾਰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੱਛਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੀਏ

ਮਲੇਰੀਆ ਅਤੇ ਡੇਂਗੂ ਦੋਵੇ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਮਲੇਰੀਆ ਐਨੋਫਲੀਜ਼ ਮੱਛਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਰਾਹੀਂ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਡੇਂਗੂ ਇੱਕ ਵਾਇਰਲ ਬੁਖਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਏਡੀਜ਼ ਅਜਿਪਟੀ ਨਾਂ ਦੇ ਮੱਛਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੱਛਰ ਖੜੇ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਲੇਰੀਏ ਦਾ ਮੱਛਰ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਕੱਟਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੇਂਗੂ ਦਾ ਮੱਛਰ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਕੱਟਦਾ ਹੈ।

ਮਲੇਰੀਆ ਬੁਖਾਰ ਦੇ ਲੱਛਣ

- ✦ ਠੰਡ ਅਤੇ ਕਾਂਬੇ ਨਾਲ ਬੁਖਾਰ
- ✦ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ, ਉਲਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦਰਦ ਹੋਣਾ
- ✦ ਬੁਖਾਰ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਕਾਵਟ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੋਣਾ
- ✦ ਬੁਖਾਰ ਉਤਰਨ ਤੇ ਸਰੀਰ ਪਸੀਨੇ ਪਸੀਨਾ ਹੋਣਾ

ਡੇਂਗੂ ਬੁਖਾਰ ਦੇ ਲੱਛਣ

- ✦ ਤੇਜ਼ ਸਿਰ ਦਰਦ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ
- ✦ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਰਦ
- ✦ ਮਾਸ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਜੋੜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ
- ✦ ਜੀ ਕੱਚਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਉਲਟੀਆਂ ਆਉਣਾ
- ✦ ਹਾਲਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਤੇ ਨੱਕ, ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਮਸੂੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖੂਨ ਵਗਣਾ

ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰੀਏ? ਹੇਠ ਦੱਸੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤੋ

- ✦ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੂਲਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਕੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਕੇ ਸੁਕਾ ਦਿਓ।
- ✦ ਫਰਿਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਵਾਧੂ (ਵੇਸਟ) ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਟਰੇਅ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਸੁਕਾਇਆ ਜਾਵੇ।
- ✦ ਛੱਤ ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੈਂਕੀਆਂ ਨੂੰ ਢੱਕ ਕੇ ਰੱਖੋ।
- ✦ ਟਾਇਰਾਂ, ਵਾਧੂ ਪਏ ਬਰਤਨਾਂ, ਗਮਲੇ, ਡਰੱਮ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ।
- ✦ ਘਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ। ਡੂੰਘੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਭਰੋ। ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਤੇ ਸੜਿਆ ਹੋਇਆ ਤੇਲ ਪਾਓ।
- ✦ ਕੱਪੜੇ ਅਜਿਹੇ ਪਹਿਨੋ ਕਿ ਸਰੀਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਕਿਆ ਰਹੇ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੱਛਰ ਨਾ ਕੱਟ ਸਕੇ।
- ✦ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਸਮੇਂ ਮੱਛਰਦਾਨੀ, ਮੱਛਰ ਭਜਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਰੀਮਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

**ਯਾਦ ਰੱਖੋ:- ਬੁਖਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਨੇੜੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਮਲੇਰੀਆ ਅਤੇ ਡੇਂਗੂ ਦਾ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰਟਿਵ ਇਲਾਜ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਫਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।**

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਾਨਸਾ	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਪੀਡੀਮਾਲੋਜਿਸਟ ਮਾਨਸਾ	ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਮਾਨਸਾ
------------------------	--------------------------------	--------------------

ਵਿਸ਼ਾ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਸੋਨੀਟਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਵੈਕਟਰ ਬੋਰਨ ਫੰਡਰਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਡੋਗੂ ਮਲੇਰੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੈਕਟਰ ਬੋਰਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਅਜੰਡਾ ।

ਹਰ ਸਾਲ ਸੋਨਚੂਨ ਹੁੰਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੈਕਟਰ ਬੋਰਨ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਲੇਰੀਆ, ਡੋਗੂ ਬਿਕੁਨਗੁਨੀਆਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਦੂਸਰੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਊਰੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੋਗ ਨੂੰ ਪਤਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਬਿਆਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹਨ :-

1. ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ :-

ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਮਾਨਸਾ ਵਲੋਂ ਮਲੇਰੀਆ, ਡੋਗੂ ਬਿਕੁਨਗੁਨੀਆਂ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ :-

ਉ. ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡ ਲੇਵਲ ਤੇ ਸਬ ਸੈਂਟਰ/ਹੈਲਥ ਵੈਲਨੈਸ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਬ ਸੈਂਟਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਬੁਖਾਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਲਹੂ ਲੈਖਣ ਸਲਾਇਡਾਂ ਅਤੇ ਰੈਪਿਡ ਡਾਈਗਨੋਸਟਿਕ ਟੈਸਟ ਨਾਲ ਮਲੇਰੀਆ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਲੇਰੀਆ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੋਜ਼ੀਟਿਵ ਆਉਣ ਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ ਦਾ 7 ਵੇ, 14ਵੇਂ ਅਤੇ 28 ਵੇ ਦਿਨ ਫੋਲੋ-ਅਪ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੀ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਵਿਜਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਲੇਰੀਆ ਇਲੀਮੀਨੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅ. ਡੋਗੂ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪੋਜ਼ੀਟਿਵ ਕੇਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ 40-50 ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੇਸਲ ਫੀਵਰ ਸਰਵੇ ਅਤੇ ਸਪਰੇ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੱਛਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਬਾਰੇ ਉਪਾਅ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡੋਗੂ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਪੈਦਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ੲ. ਸਾਲ 2020 ਜਿੰਨਾ 15 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮਲੇਰੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਹੋਏ ਸਨ, ਮਲੇਰੀਆ ਕੇਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ 50-80 ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੇਸਲ ਫੀਵਰ ਸਰਵੇ ਅਤੇ ਡੀ. ਡੀ. ਟੀ ਸਪਰੇ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੱਛਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਬਾਰੇ ਉਪਾਅ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੇਫਲਟ ਵੰਡੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸ. ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮਲੇਰੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਜਿਆਦਾ ਹੋਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 32 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨਾਖਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੰਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਲਈ ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ ਮੱਛਰਦਾਨੀਆਂ (LLIN ਲੋਗ ਲਾਸਟਇੰਗ ਇਨਸੈਕਟੀਸਾਈਡ ਨੈਟ) ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹ. ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਪੀ. ਐਚ. ਸੀ. ਖਿਆਲਾਂ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਗਾਮਬੂਜੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਮੱਛਰਾਂ ਦਾ ਲਾਰਵਾ ਖਾਦੀਆਂ ਹਨ, ਲਈ ਹੱਥਰੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੱਛੀਆਂ ਦੀ ਬਰੀਡ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਛੱਪੜਾਂ ਅਤੇ ਟੋਇਆਂ ਵਿੱਚ ਛੱਡੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਕ. ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਬੁਖਾਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਆਪ ਆਪੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੋਜ਼ੀਟਿਵ ਅਜੀਬੀਆਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ ਮਰੀਜ਼

ਦਾ ਲਹੂ ਲੇਪਣ ਸਲਾਇਡਾਂ ਨਾਲ ਮਲੇਰੀਆ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਲੇਰੀਆ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੋਜੇਟਿਵ ਆਉਣ ਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੁਰਾ ਕੋਰਸ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮਰੀਜ਼ ਦਾ ਵੀ 7ਵੇਂ, 14ਵੇਂ ਅਤੇ 28 ਵੇਂ ਦਿਨ ਫੋਲੋ-ਅਪ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਵੀ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਵਿਜਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਖ. ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਸੈਂਟੀਨਲ ਸਰਵੇਲੈਂਸ ਹਸਪਤਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡੋਂਗੂ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਦੇ ਟੈਸਟ ਮੁਫਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਗ. ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਮਾਨਸਾ ਵਲੋਂ ਡੋਂਗੂ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਮਾਨਸਾ, ਐਸ. ਡੀ. ਐਚ ਬੁਢਲਾਡਾ, ਸਰਦੂਲਗੜ ਅਤੇ ਸੀ. ਐਚ. ਸੀ. ਖਿਆਲਾ ਕਲਾਂ, ਭੀਖੀ, ਬਰੇਟਾ ਅਤੇ ਝੁਨੀਰ ਵਿਖੇ ਵੱਖਰੇ ਡੋਂਗੂ ਵਾਰਡ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਡੋਂਗੂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਮੱਛਰ ਦਾਨੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਪੋਰਟਿਵ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਘ. ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਮਾਨਸਾ ਵਲੋਂ ਸਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨਸੈਂਕਟ ਕੂਲੇਕਟਰ, ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਬਰੀਡਿੰਗ ਚੈਕਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕੂਲਰਾਂ, ਫਰਿਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਡੀਫਰੋਸਟ ਟ੍ਰੇਆਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੰਨਟੇਨਰਾਂ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਲਾਰਵਾਂ ਮਿਲਣ ਉਪਰੰਤ ਸਪਰੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸਬੰਧਤ ਮਿਊਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਬਰੀਡਿੰਗ ਚੈਕਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕੂਲਰਾਂ, ਫਰਿਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਡੀਫਰੋਸਟ ਟ੍ਰੇਆਂ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੰਨਟੇਨਰਾਂ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਙ. ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਇੰਨਾਂ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚ. ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਲੇਰੀਆ, ਡੋਂਗੂ ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮੇ-ਸਮੇ ਤੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਤੇ ਸਪੀਕਰ ਲਾ ਕੇ ਮੁਨਾਇਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਂਡੂ ਏਰੀਆ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਅਨਾਊਸਮੈਟ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਛ. ਹਰ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਡਰਾਈ ਡੇ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ :- ਡੋਂਗੂ ਦੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਫਤੇ ਦਾ ਹਰ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਦੇ ਦਿਨ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰਾਈ ਡੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵ ਕਿ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕੂਲਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਕੇ ਸੁਕਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੈਂਕੀਆਂ ਦੇ ਢੱਕਣ ਚੈਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਮੱਛਰਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

2. ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨ ਪੁਲਿਸ :- ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਿਆਂ ਤੇ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਕਬਾੜ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਵਹੀਕਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਰਸਾਤਾਂ ਦੇ ਸੀਜਨ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।

3. ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ :- ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:-

ਉ.ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਲਾਈਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਜਨ ਦੌਰਾਨ ਕੀਟਨਾਸਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਪਰੇ/ਫੰਗਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਸਡਿਊਲ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦਫਤਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਮਾਨਸਾ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ।

ਅ.ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਫਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ੲ.ਖਾਲੀ ਪਏ ਪਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸੜਿਆ ਕਾਲਾ ਤੇਲ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਲਾਰਵੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਲਾਟਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਲਾਟ ਵਿੱਚ ਪਏ ਟੋਏ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਜਾਣ।

ਸ.ਕੁਵਾੜ ਵਾਲੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਟਾਇਰਾਂ,ਟੁੱਟੇ-ਛੁੱਟੇ ਬਰਤਨਾਂ ਅਤੇ ਗਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰਾਉਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪੈਂਚਰ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਡਿੱਗੀਆਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਟਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਤ ਹੇਠਾਂ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਹ.ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਆਰਜ਼ੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਡਿੱਗੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦੇਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਥੇ ਮੱਛਰ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ।

4.ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ :-

ੳ.ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਮੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਸਬੰਧੀ ਉਪਾਅ ਦੱਸੇ ਜਾਣ।

ਅ.ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੇ ਪਏ ਵਾਧੂ ਬਰਤਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਤ ਥੱਲੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੈਂਕੀਆਂ ਨੂੰ ਢੱਕ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ੲ.ਅਗਰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਬੁਖਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਫਤਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਮਾਨਸਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਗ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

5.ਪੰਚਾਇਤੀ ਵਿਭਾਗ :-

ੳ ਆਪ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇੰਨਾਂ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਨਾਊਸਮੈਂਟ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਪੰਚਾਂ/ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਸਬੰਧਤ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਰੋਗਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਅ.ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਸਿਹਤ ਤੇ ਸਫਾਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਛੱਪੜਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਸੜਿਆ ਕਾਲਾ ਤੇਲ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਲਾਰਵੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।

ੲ.ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ,ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਫ਼ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦਾ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

6.ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ : ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀਵਰ ਨੂੰ ਓਵਰਫਲੋ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿੱਧਰੇ ਮਨ ਹੋਲ ਤੇ ਢੱਕਣ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਪਾਈਪਾਂ ਲੀਕ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਣ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਠੀਕ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

7. ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ :- ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜੋ ਆਰਜੀ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਡਿੱਗੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਖਤਮ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਖਾਲੀ ਲੁੱਕ ਵਾਲੇ ਡਰੰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੂਧੇ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

8. ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ :- ਆਪ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਟਰਾਂਸਫਰਮਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਜੇ ਸਮਾਨ ਜੋ ਖੁੱਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸਹੀ ਸਾਭ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਥੇ ਮੱਛਰ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ।

9. ਜੰਗਲਾਤ ਵਿਭਾਗ :- ਨਰਸਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨੀਵੇਂ ਥਾਂਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਖੜਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਖਤਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਟਰੀਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

10. ਡੀ.ਪੀ.ਆਰ.ਓ. :- ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਵਧੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹਨ।

11. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੇਬਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ :- ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਚਲ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਭੱਠਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਲੇਬਰ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦਾ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਾਣੀ ਖੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆ ਕਾਲਾ ਤੇਲ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਟ੍ਰੀਟ ਕਰਨ।

12. ਐਨ.ਜੀ.ਓਜ਼. :- ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ।

13. ਆਈ.ਐਮ.ਏ. :- ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇੰਨਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੋਗੂ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਇਸ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਰੋਗ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਸਬੰਧਤ ਡਾਕਟਰ ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕਾਲ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ।

14. ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਸੀ.ਬੁਢਲਾਡਾ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਵਰਕਸਾਪ, ਡਿਪੂ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਟਾਇਰ ਸਟੋਰ ਕੀਤੇ ਜਾਏ ਹਨ ਵਿੱਚ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਡੋਗੂ, ਮਲੇਰੀਆ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੀ ਬਰੀਡਿੰਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੋਮੇ ਹਨ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਟਾਇਰਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਹੀ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਜਾਵੇ।

15. ਮੱਛਰ ਦੀ ਬਰੀਡਿੰਗ ਘਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵਿਭਾਗ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ

ਛੱਤਾਂ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਅਣਢੱਕੀਆਂ ਟੈਕੀਆਂ, ਜਮੀਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਪਾਣੀ ਦੇ ਟੈਂਕ, ਨਾ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੇ ਖੂਹ, ਟੁੱਟੇ ਬਰਤਨ, ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਗਮਲੇ, ਫਾਲਤੂ ਟਾਇਰ, ਕੂਲਰ, ਟੁਟੀਆਂ ਬਾਲਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਕੰਨਟੇਨਰ ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਡੋਗੂ, ਮਲੇਰੀਆ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੱਛਰਾਂ ਦੀ ਬਰੀਡਿੰਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੋਮੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਹੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ।

ਇੰਨਾਂ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਦੇ ਤਰੀਕੇ :-

1. ਕੂਲਰਾਂ, ਗਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਫਰਿਜਾਂ ਦੀਆਂ ਟ੍ਰੇਆਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਸੁਕਾਓ ।
2. ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੈਂਕੀਆਂ ਦੇ ਢੱਕਣਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਕਰੋ। ਟੁੱਟੇ ਬਰਤਨਾਂ, ਡਰੱਮਾਂ ਅਤੇ ਟਾਇਰਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖੋ।
3. ਘਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਦਿਓ ਜਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੜਿਆ ਕਾਲਾ ਤੇਲ ਜਾਂ ਸਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਦਿਓ।
4. ਸੀਜ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕੱਪੜੇ ਅਸਿੱਹੇ ਪਹਿਨੋ ਕਿ ਸਰੀਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਕਿਆ ਰਹੇ ਤਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੱਛਰ ਨਾ ਕੱਟ ਸਕੇ।
5. ਮੱਛਰ ਭਜਾਉ ਕਰੀਮਾਂ/ਤੇਲ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।
6. ਸੌਣ ਸਮੇਂ ਮੱਛਰਦਾਨੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।

ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਮਾਨਸਾ ।
10.6.2019

Amr
10.6.2019